

БЛЖАТОВІСТ

Місячник Української Католицької Церкви в Польщі
№ 6 (54) Рік V
червень 1995 р.

Проповідь Мирослава Івана Кадинала Любачівського на Святій Літургії у Зарваниці 21 травня 1995 р.

Дорогі в Христі Браття і Сестри!

Коли ми, Єпископи Української Греко-Католицької Церкви, ринши почати ці ювілейні святкування під Покровом Пресвятої Богородиці і відновити посвяту вельо українського народу під Ї опіку, ми не бажання висловили Святішому Отцеві Іванові Павлові П. Святіший Отець пішов нам назустріч, не тільки пишучи два окремі листи з нагоди започаткування ювілейних торжеств, але і вислав нам свого Особистого Делегата в особі Архиепископа Загребу Кардинала Фрнця Карича, якого нині бачимо тут між нами.

Ми широ вітаємо Вас, Ємненіце, і вас Вашу Делегацию і як Особистого Представника Святішого Отця, і як широго привітеія українського народу. Ми віємо, що Ваша присутність між нами – це лист прелодія до того, що ми зможемо привітати серед нас недовзі і самого Святішого Отця. Я прохаю Вашу Ємненіцю переказати Святішому Отцеві нашу любов і відданість до нього, як наступника Апостола Петра і намісника Христа тут, на Землі. Прохаю переказати йому, що український народ вірний Пресвятії Богоматері Марії. Просимо довести йому до відома, що згідно з його вказівками, ми працюємо для справи єдності Церков, якої так широ бажамо. Зокрема ми відічні йому за два листи з 25 березня 1995 р., які він до нас написав з нагоди ювілейних святкувань 400-ліття Берестейської та 350-ліття Ужгородської унії. Особливо дорогими для нас є наступні слова Папи, написані до нас:

(Закінчення на 2 сторінці)

У Колобжегу та Сьвідвіні відзначено

Ювілей Берестейської унії

У «Благовісті» за минулий рік появилася записка о. деана Й. Осипанка про підготовку до святкування 400-ліття Берестейської унії. Покинуто комітет. Намічено план і завдання. За рішеннями пішли дії. У Слуцьку відбулася присвячена цій справі наукова конференція. З того приводу Кошалин і Слуцьк відвідав Пресвященний Владика Іван Марітич із Закарпатської України. Прийхав церковний хор з Ужгорода. В обох містах відправлено Архиерейські Служби Божі, супроводжувані ужгородським хором.

Неподалько з ініціативи о. декана Й. Осипанка, пам'ятні Роковини відзначено в Колобжегу та Сьвідвіні. В обох містах при заповнених церквах відправлено Святі Літургії. Основні доповіді після богослужень виголосили д-р Ярослав Грипковян, а в завершальній частині – посол Мирослав Чех. Перший, в двох основних доповідях охарактеризував історичний шлях до і після Берестейської унії: показав зв'язки Києва з Апостольською Столицею, загадав про розрив Церкви, виявив прагнення української Церкви до зв'язку з Римом і підготовку до Берестейського Собору. Загадав про переслідування прихильників Унії, про геноцид українських католиків під час більшовицького панування.

Мирослав Чех наголошував: те, що сталося в 1596 р. у Київській митрополії, дозволило нам не лише зберегти скарб своїх традицій, але також заховати національну totoжність. Сьогодні нам треба добре призадуматися над цим історичним фактом і стійко боронити свою ідентичність, пам'ятаючи, що наші єпископи, священики (Закінчення на 6 сторінці)

Берестейська унія

400 літ тому, 14 червня (1 червня за старим календарем) 1595 р. на синоді в Бересті єрархи Києво-Галицької Митрополії підписали листа до папи Климента, VIII яким виявили готовість вести переговори про церковне з'єднання і уповноважили для цієї справи єпископів К. Терлецького та І. Потія. Під листом поставили свої підписи всі 9 єрархів. Бодай на короткий час було досягнено тої одностайності, якої нам так бракує протягом всієї нашої більшості як тисячолітньої історії. Цій одностайності передували безосередньо довгих 5 років підготовчих заходів до об'єднання Церков і в дальшій перспективі більш як 500 літ унійних смпатій і намагавь України. Трагедією і заразом покликанням України було те, що вона, стоячи на межі двох світів – православного Сходу і католицького Заходу – пратнула порозуміння сулротвників і подолання розколу противного правдивому християнству. Унійні намагання України свіають вже перших днів розколу 1054 р. Досягть пригадати поставу щодо Заходу Київських князів, постійні зв'язки України з католицьким Заходом, що не переривались до упадку Київської держави, унійні заходи короля Данила, участь Григорія Камблака в Константианському соборі 1418 р. і його таємні розмови про унію, Флорентійську унію 1439 р., дежі не зовсім виснені на сьогодні зношення українських митрополитів XV-XVI ст. з Римом у справі унії. В 1590-тих рр.

Україна на порозі до Ради Європи

«За три дні перебування в Києві я повністю переконався, що глобальних перешкод для остаточного вирішення у вересні цього року питання про вступ України до Ради Європи немає», – заявив 9 травня напередодні відльоту з Києва президент Парламентської асамблеї Ради Європи Мігель Анхель Мартінес. За словами пана Мартінеса, не пізніше листопада прапор України буде піднято над будинком Ради Європи. Напередодні на пресконференції президент Парламентської асамблеї повідомив, що вступ Росії до Ради Європи затримується через війну в Чечені. У розмовою з Президентом, головою Верховної Ради та головою парламентської комісії з закордонних справ пан Мартінес наголосив, що України, на його думку, потрібно вирішити два принципові питання: про місцеве самоврядування і про кінцевий розподіл різних типок влади. Саме це буде гарантом, що Україна якнайшвидше здобуде статус повноцінного члена Ради Європи.

Одне з них, здається, уже розв'язане: український парламент наразі прийняв закон про розмежування повноважень виконавчої та законодавчої влад.

Єрейські свячення у Бартошицях

У історії Бартошицької парафії субота, 3 червня 1995 р. – це незвичайна подія. Саме цього дня Львівський єпископ-помічник, Кир Василь Медвіт ЧСВВ, який прийхав сюди зі Львова, рукоположив у священство дякона Юліана Коваля ЧСВВ разом з іншими отцями й братами. Божественну Літургію співали у супроводі Владики Василя та дяконів Миколи та Юліана василинські студенти з Варшавського монастиря, більшість з яких походять з України. Серед них також є хлопці з Румунії, Словаччини, Моравії та Польщі.

На бартошицьке свято окрім декількох наших священників були запрошені також латинські падрохи Бартошиць. Були також і вірні латинського обряду, які (Закінчення на 7 сторінці)

Від Улоча по Австралію – У л ю ч а н и

Зустрілися п'ять літ тому, щоб спільно відсвяткувати величний празник Вознесіння Господнього, під покровом якого була воздвигнена дерев'яна церква на славній у тому регіоні горі Дубник (назва походить від дубів, що своєю величною прикрашають до сьогодні вершину гори).

Зайві будуть тут слова про переселення, бо його наслідки відчула кожна українська родина в Польщі, необхідно у цьому місці говорити про горе протанки, бо знаємо про нього аж надто добре. Найважніше у даному моменті, що серед колишніх улоччан знайшлися особи, що скотили разом зі своїми сім'ями відвідати рідне село і хоча ці два символічні дні у році проведи помж односельчанами.

Перша і друга зустріч були величавими – прийхало багато людей (не тільки улочан; сердечно до ініціативи шорічних зустрічей віднеслися перемішцанні, які кожного року досяють численною групою підтримують прочан); з наступними було по-різному. Важно, що взагалі ініціатива продовжується і знаходиться ті, що хочуть її підтримувати.

Сьогодні колишні мешканці Улоча у більшості проживають на території Ольштинського, Ельблонзького, Зеленогірського і Ложвського воєвідств, але не бракує й тих, що живуть далеко поза межами Польщі. З Улоча, надсянського села, що до війни нараховувало (Закінчення на 6 сторінці)

Молєбнь на майдані, де стояла нова церква.

Катехизм Католицької Церкви...

(Продовження з попереднього номера «Благовіста»)

II. Візантійська Літургія як джерело католицького «Lex credendi»

1. Літургійний характер викладу доктрини

Єпископи зібрані на Синоді у 1985 році у своїх «нашпращаних» для Катехизму висловили бажання, щоб виклад доктрини був найбільшій літургійний. Як уже сказав вище, це безсумнівний крок вперед зроблений завдяки II Візантійському Соборові. Отець Корбон пригадує позитивну реакцію православних оглядачів присутніх на Соборі, коли папа Іван ХХІІІ, молившись від літургійної віднови: «якщо католицька церква починає своє адекватне (відновленнє) від таяни Святої Літургії, ми є на добрій дорозі до віднайдєння нашої стійкості у вірі апостольській». (46) Цей літургійний елемент, такий характерний в післясоборовій відновленні, є присутній у цілому Катехизмі «не на засаді привади, але тому, що є основний. Промисла списана в епосі Церкви є перш за все сакраментальний». (47) Цією рисою Катехизму підтверджує також Кардинал Ралінгер, голова Кардинальської Комісії, яка відповідала за przygotвання Катехизму: «Христологічний катехизм не є в Катехизмі чисто інтелектуальний. Має на меті християнське життя; веде – як закладена для християнського життя – до молитви і до літургії. Катехизм, саме тому, що має біблійний напрямок є також літургійний, згідно з бажаннями Отців Синоду з 1985 р. Христологічні питання переходять в мову молитви, так як і таїнствити Леуса, від очікування Із райя і народів аждо тайни Пасхи». (48) Зрештою, про взаємозв'язок частин Катехизму говорить папа Іван Павло II в Конституції «Fidei depositum»: «Чотири частини Катехизму є пов'язані одні з одними: читачи Катехизму католицької Церкви можуть помітити чужок єдності таяни Бога». Дуже влучні є спостереження о. Корбон, який аналізує частину присвячену молитві пригадує, що «в цій книзі (Катехизмі), що викладає християнську віру, поділя на частини, секції, розділи і артикули є дидактичною кончеістною проте в живому переказі християнської таяни, яким є катехиза, було б недоцільною представляти молитву як «частину» життя в Христі». (49) Видявляча комісія Катехизму, підсумовуючи шпях, який провадив до завершення праці, звертає увагу на те, що Катехизм «інтересне органічність (симфонію, одомехиз) християнських правд, взаємозв'язаність між ними і віднесення до центру, яким є Христос, зв'язок між «lex operandi», «lex credendi», «lex

«adagio»: – «lex operandi, lex credendi». Цю сентенцію подібуємо в Катехизмі в другому артикулі («Пасхальна таяна в таїнствах Церкви») першого розділу («Пасхальна таяна а часі Церкви») другого його частини озглавленої «Служіння християнської таяни». В номері 1124 читаємо: «Віра Церквипереджує віру даної людини, яка запрошується прийнятися до неї. Коли Церква справляє таїнства створює віру отриману від апостолів. Провисо античне адаго: „lex operandi, lex credendi“. Провисо молитви є прависом віри, Церква вірує так, як молиться. Літургія є конститутивним елементом святого і живого Передання». У наступному номері наголошується на забороні вводити зміни у Літургію, не лише служителям чи якоюсь спільнотою вірних, але й найвищою владою у Церкві, яка може це зробити у «святому послугі і релігійній пошани для таяни Літургії». А номер 1126 підкреслює, що «оскільки таянства виражають і розвивають стійкому віри у Церкві, „lex operandi, еодним з основних критеріїв діалогу, який старается відновити єдність християн». Примітка до номеру 1124 подає сентенцію у повнішому звучанні «legem credendi lex statuat supplet» і називає її автора – Проспера Аквитанського.

Присутність тої сентенції в Катехизмі не дивує, оскільки, за словами о. Чезаре Джіраудо, «з урах святотіських сформулують, які в різний спосіб виражають зв'язок між Літургією і вірою, найвідоміша, тобто та, що в часах відносно недавніх користувалася великою популярністю, будучи навіть визнаною на рівні аксіоми (51) є безсумнівно завішений вислів, ді credendi lex statuat supplet» (цього прависо молитви визначало прависо віри), яке знаходиться в одному з документів Римської Курії з У століття». (52)

Проспер Аквитанський, монах з регіону Марсильї був секретарем папи Льва Великого в часах боротьби зі спадкоємцями найбільшої ересі, яка доткнула західну Церкву – пелатінізму, який від ХVІІ ст. називається семіпелатіанам. Єресіарх Пелатій заперечував первородний гріх, аби таким чином боронити здатність свободної волі і, послідовно, від заперечення первородного гріха дійшов до знецінення хрещення дітей. Його вчення нагло протиставився св. Августи, а два великі синоди, які відбулися в Африці в 416 році, практично поклали край поширюванню ересі. Відроджується однак у поміркованій формі, яку згодом окреслено семіпелатіанізом. Проспер Аквитанський змущений захищати тези про абсолютну необхідність божественної благодаті, так для «initium fidei» (початку віри) як і для прямивання людини шляхом віри, у творі під заголовком «Inidicula», збирає свідоцтва, які підтверджують істинне вчення щодо відношення між свободною

Тут переходимо до теми, яка цікавить нас – до зв'язку між «lex operandi» – прависом молитви, і «lex credendi» – прависом віри, бо два перші з питованих Коміцією трьох законів об'єднуються встаринне

В червні Генеральна Капітула Сестер Василінок

Монахині Чини Святого Василя Великого відбудуть Сьому Генеральну Капітулу у Римі в днях від 8 до 29 червня 1995 р. На цей міжнародний з'їзд прибуле 49 делегаток з десяти країн.

Ця Капітула вперше дає нагоду зустрітися всім нашим спільнотою. Чин був сентралізований після II світової війни, щоб скріпити зв'язки між монастирями. Монахині, які жили під комуністичним режимом, хоч переслідувані, старались зберегти лучність, але не мали змоги брати участь в Капітулах, які відбувалися в Римі. Зараз Сестри з України та Румунії вперше візьмуть участь у Генеральній Капітулі. Учасницями будуть також Сестри: з Аргентини, Австралії, Хорватії, Мадярщини, Італії, Польщі, Словаччини та США.

Капітула буде нагодою, щоб відсвяткувати з'їзд всіх наших монаших спільнот. Крім того, Сестри розглядають різні аспекти монашого життя Василянко на грані третього тисячоліття християнства та у світлі навчання останнього Синоду про Посвячене Життя. Учасниці Капітули виберуть також нову Генеральну Управу на 1995-2001 рр. Сесії включатимуть молитву, зустрічі у малых і більших групах, богословські рефлексії та голосування.

Сестри Василянки звертаються з проханням до усіх вірних про пам'ят'я у молитвах продовж місяця червня. Варвари ЧСВВ:

Via Sant' Alessio, 26
00153 Roma,
ITALIA
факс: 00396-578-3650 (Eupora)

і благодаттю. Хоч пише, що обмежитися до свідченн, які противна сторона визнає авторитетними, тобто декларації Римських Архисрєв і деяких африканських синодів, згодом ними затверджених, то знаємо, що добуває до них власні тексти. (53) Мова йде про восьмий розділ згаданого твору, в якому проти свєтків подає аргументи з Літургії. Фрагмент, що нас цікавить, закликає, щоб «закрити на священичі молитви, передані апостолами, які служилися однаково в усюму молитви визначало прависо віри». (54) Описля називає поодинокі групи людей: відступників, оглашених, багато яких навертається. Ціль такого списку є очевидна. Семіпелатіанам, які піпорядковували і відмірювали надання благодаті заслугами людини, і то вже від початку духовного шляху, Проспер відповідає, аргументуючи а fortiori – якщо Бог діє вже та на «глухавих» (невірочних, ідопоклонників), аже тих, що є далеко від нього, тим паче буде діяти на «добрих» і наділити їх благодаттю необхідною до продовжування дороти до святости. (55)

Проспер «запрошує, щоб перейти до визначення lex credendi» (щодо якого нема одностунності між ортодоксальними християнами і семіпелатіантями) через розгляд лексуріантї (щодо якого нагомїть єдностунності, оскільки всі молиться однаково». (56)

Сам факт, що Катехизм наводит сентенцію Проспера є підтвердженням представляемого вище способу її інтерпретації даного. Джіраудо, який бачить в ній аксіому універсального характеру: Голоси, які досі ми пізнали – починаючи від самих Отців Синоду з 1985 р., через оінку о. Корбон, до сів Кардинала Ралінгера – захоочують нас до цього, щоб заряд обрати цей шлях і вказати на елементи візантійської літургії, які можемо розглядати як натхнення для католицького lex credendi.

(Далі буде)

о. Б. Панчак

Примітки

46. Jean Corbon, Ibid., p. 296; 47. Там же; 48. Joseph Ratzinger, *Il Vangelo e il catechismo*, 30 Giorni 2 (1994); 49. Jean Corbon, Ibid., p. 308; 50. *Dossier liturgico*, II Regno – Documenti, 15 (1992), p. 453; 51. Терміном аксіома окреснюється сентенція, яка втілюється особливою гідністю і авторитетом. Як принцип, що не мусить бути представлянений (пріпрію рїтмо), є прийнятій усїма і тому є абсолютним, нормативним. Клявечним прикладом аксіоми є «добро сїд робити, зла сїд уникати». Синодом аксіома є термін *adagio* (гол. lat. *adagium* – *ad* + *ago*; *insonsantia* = в), який означає, по суті, приказка, сентенція практичного застосування; прислів'я (прим. о. Ч. Джіраудо); 52. Cesare Givando, *Essenzia per la chiesa*, Gregorian Univ. Press, Roma 1989, p. 14; 53. Там же, стор. 14-15. «Не означає, що і для Проспера і для його противників ця рїтмує напсських декларацій чинюваних рїтмє». Де Слєск Р. «Lex operandi, lex credendi», *Sens originel avatars historiques d'une adage euhodique*, in *OL* 59 (1978), 196 (прим. о. Ч. Джіраудо); 54. DS 246; 55. Cesare Givando, Ibidem, p. 17; 56. Там же, с. 18.

Берестейська унія

(Закінчення з 1 сторінки)

викладені в декларації чотирьох єпископів. Проте поважних успіхів його посольство до короля не досягло, а з палецьким внутішнім Терлецьким так і не зустрівся. Вислідом цього посольства було те, що король Зігмонт III шойно в березні 1592 р. видав бажані гарантії для Української Церкви. Ця гарантія дала можливість противникам унії при допомозі протестантів отримати деякі успіхи в противній пропаганді. Проте з іншого боку, наростаюча криза в Православній Церкві, щораз більше посилювала настрої до оздоровлення внутрішнього життя Церкви і оборони її національного характеру шляхом об'єднання її з Римським Престолом. У квітні 1593 р. по смерті єпископа Мелетія Хребтовича на Володимирську катедрі митрополита Рогоза висвятив Адама (Лавія) Потоля. Зараз після висвячення Папа І. Потоля звернувся князь Костянтин Острозький, щоб він на синоді переконав Митрополита в необхідності унійної акції. Проте в 1593 р. Рагоза ще непрякливо ставився до унії і тому І. Потоля вважав нецільним виносити цю справу на розгляд Синоду. Четверо єпископів теж не наважились підняти питання унії на Синоді в таксний Тим-то була втрачена виключна нагода поєднати собі потужного і впливового вельможу в особі К. Острозького. Поки Митрополита вдалося переконати в необхідності прийняття унії князь К. Острозький відхачнувся від своїх попередніх переконань і став найбільшим її противником, що згодом викликало величезний заколот в українському і білоруському народах. Значну роль у цьому відіграли особисті образи і амбітність князя, а також його утопічні плани щодо обов'язкової співучасті в унійній справі Візантії і Москви, що робило цю справу практично невіддєсенною, особливо з боку Москви. Протестом 1594 р. єпископ Потоля прислався до чотирьох українських єпископів, що вели переговори з королем і латинським духовенством. Незабаром до них долучився Перемишльський єпископ Михайло Кошицєвський. Проте І. Потоля вважав, що без згоди Митрополита унійна праця не

імавме успіху і тому всі свої сили він віддавав для привернення Рагози до справи унії. 2 грудня 1594 р. на нарадах в Новгородку видалики уклали артикули унійної згоди і підписали і затвердили своїми урядовими печатками текст урядової декларації, зашипили вільне місце на першій підписе Митрополита тих єпископів, які мали ще приєднатися до цієї акції. Проте Митрополит все ще ватався і відкладав своє рішення і лише на початку березня 1595 р. дав себе переконати підписати декларацію Єпископів датовану 2.12.1594 р. 11 червня на Сході в Бересті уже всї, разом з Митрополитом, уклали останні і детальні артикули, на основі яких була поклкана до життя злука Православної і Католицької Церков у Бересті 1596 р.

З-поміж інших подій на червень припадає:

3.06.1545 – Імовірна дата народження І. Випенського, письменника-полеміста, фанатичного противника унії.

4.06.1775 – 66-тисячна російська армія ген. Текелія взяла в облогу Запорізьку Січ. Над заporожцями вчинено жорстоку розправу. Січ – зруйновано.

7.06.1845 – Нар. І. Тобілевич, видатний драматург.

19.06.1205 – В бою з поляками під Зависостом загинув «самодержець усієї Русь» князь Р. Мстиславич, який об'єднав Галицьке, Волинське і Київське князівства. З метою створення перешкоди для подальшого дроблення князівств і припинення міжкнязьських чвар він уклав і запропонував усім іншим володарям проект додержання «добротою порядку» на Русі.

22.06.1915 – Австрійська війська разом із Слов'янами Стрільцями визволили Львів. У місті створено Комітет Українців Львова, очолений письменником, юристом А. Чайковським.

29.06.1685 – Луцького єпископа Гелєна Четвертинського-го, під тиском московського уряду, обрано Київським митрополитом. Це було початком остаточної втрати незалежності Української Православної Церкви.

Зенон Боровець, Львів

«БЛАГОВІСТ» СТОР. 3

ГОЛОС МОЛОДІ

Ми – вперше в Україні

Львів

Страдч – Крехів – Жовква

На початку квітня цього року вперше зі своїм класом і виховательською я поїхала в Україну. Хоча випадково на класну екскурсію вибрали ми Львів, то все-таки був це найліпший вибір.

Поки ми доїхали до Львова спершу треба було перейти кордон у Медичі. Пішло це досить швидко. Складніше було в Шитні. Новий закон, який поійно увійшов у життя, а ще не всім був відомий, наказував усім групам, що в'їжджали на територію України вносити тзв. екологічну оплату вартості 70 доларів. На жаль, так багато грошей то ми не мали і довелося нам стояти 6 годин, очікуючи начальника, який мусив «червоניתь» за своїх непрамотних у законах урядників. Виявилось, що даремно на українському кордоні ми втратили стільки так цінного для нас часу, спіз і нервів. При доброзичливості урядників ми могли би протягти тих годин подивляти чудовий Львів.

Ось така була наша перша зустріч з Україною. Коли тільки я побачила Львів, зразу в ньому залюбилася. Нарядував він мені перекрасні міста, відомі з книжок і фільмів. У підсесуу і загалкову атмосферу ввела мене велика кількість архітектурних пам'яток, якими я захоплювалася. А завдяки неструдженому екскурсоводові пану Зенонові Боровцю почула чимало цікавих про них інформацій.

Вперше я побачила старий Львів, засновником якого був князь Данило у 1242 р. Місто розбудував його син Лев. Новинкою для усіх було те, що частина воли з території Львова тече до Чорного моря, а частина до Балтійського моря.

У Львові наша група відвідала собор св. Юра. Дуже приємною була зустріч з видаткою Юліаном Ібуром. Владика Юліан розповів нам історію Собору, а також ми мали можливість увійти до крипт, де спочивають тілні останки Митрополита Андрея Шептицького та Патріярха Йосифа Сліпого.

Багато часу ми провели на Личаківському цвинтарі, де зложили квіти на гробах українського поета, письменника, журналіста Івана Франка, видатного композитора, автора пісні «Червона рута» Володимира Івасюка, письменника, громадського діяча о. Маркіяна Шашкевича. Відвідали ми також могилу польських письменників: Марії Конопніцької, Северина Гошницького та багатьох видатних постатей України.

Цвинтар дуже цікавий своєю архітектурою. Надмогильні пам'ятники побудовані в різних стилях, походять з різних епох, а багато з них вишло з-під рук художників європейської слави.

Моїм найбільшим пережитком під час перебування у Львові була присутність на виставі «Запорожець за Дунаєм» в Оперному театрі. Я ще ніколи у житті не бачила української опери, театру.

У Квяжому місті бачили ми ще багато церков і різних архітектурних пам'яток, які реставрується, або є ще міцно закладені і вимагають відновлення.

4 дні ми мали можливість жити в гуртожитку, в якому санітарні умови були дуже важкі, але помимом цього ми користали з кожної радісної хвилини.

Лідія Ковальчик,
І кл.лицео в Гурові-Лл.

У неділю, 9 квітня, наша група відвідала Страдч, містечкість, яка лежить недалеко Львова, але маловідомі туристам. Нам пошастило там бути завдяки пану Зенкові Боровцю, який родом з цього села і його історію вивчав в подорожнях.

Страдч відомий з печерного монастиря XI-XIII ст., єдиного цього роду в Західній Україні. Саме ми мали можливість увійти у ці печери.

У деяких місцях треба нам було переміщуватися навколішки і, звичайно, зі свічкою у руці.

Про страдецькі печери побутують у народі цікаві легенди. Одна з них говорить, що печери тягнуться аж до Києва, а провірено це випускаючи в печери зайця з віскою до вгору-долого біг і по якому часі появлявся у Києві. Так говорять легенди, але, можливо, що трохи в неї зберілося й правди.

При вході в печери висить мала ікона Страдецької Богоматері Нерушимої Стіни. Наповнені враженнями від перебування в печерах та з кипінням повними піску, який правдоподібно має цілющі властивості, відвідали ми ще цвинтар, на якому похоронені професор богослов'я о. М. Конрад, родина Коновальців та воїни УПА.

Пізніше відвідали ми Крехів - містечкість відому з василиянського монастиря. Дуже тепло привітав нас отець Теодозій Янків, настоятель цього ж монастиря. Отець розповів нам про часи, коли в злевартованих мурах монастиря і церкви наново розпочалося монаше життя під кінєць, близьких нам, 80-тих років. Дуже гарно про історію заснування монастиря, яка сягає ще XVII ст., розповідав новик монастиря. Показав нам також город і алею з липами, де брати-василяни проводять свої молитовні розважання.

Слухаючи розповідей про страдецькі печери.

З Крехова ми поділися до Жовкви, де відвідали ми дуже гарну церкву і монастир Христового Серця, які є перлиною малярського мистецтва першої половини XX ст. Дуже оригінальна церква побудована без іконостає, зберігає у своєму інтер'єрі гарні фрески релігійного і світського характеру. Найбільше зацікавлення екскурсантів викликали моші св. мученика Партеція, замученого за Христову віру у Римі в III ст.

Депо втомлені, але духово багаті і повні різних вражень повертали ми з екскурсії по Яворівщині. Львів привітав нас дощем і снігом, але це не було перешкодою, щоб захоплюватися красою рідної землі.

Катерина Бриль, Богдан Круба

Мигі мої учні!

Сьогодні у Вас радісне і водночас сумне свято. Спорожніє пшкола, а також деяка душа, бо не стане наших випускників, а також деяких вчителів. Відходжу і я. Свої побажання для Вас висловлено у вірші-посвяті, який повинен жити як частка моєї української душі серед Вас, як заповіт Матері-України.

Посвята Учням ліцею

Колись учив мене Тарас:
«Щоб наше слово не пропало,
Щоб наша правда не вмирала»

І я собі із ним зростала,
Як у чудовім квітнику.
Шороку сіяла, орала
Рідненську ниву...

Й на диво!
Усім тим ворогам моїм
Це слово зазеленіло пишним криниом,
У чесних душах рожевим квітом зацвіло.

І раджу Вам на провесні,
Свою лиш нивоньку орій.
Вона віддичить всім вповні
Колись сторлицею віддасть,
Як рідна мати і мені.

Вчителька Гурово-Ллавецького ліцею у 1993-95 р.

Стефанія Викович.

*****

Матури вже за нами. Перед нами ще поважніший іспит - іспит в доросле життя. Що далі? Куди йти? Яким шляхом? - ці запитання виявляються найважчими.

Під час письмового іспиту з української мови на атестат зрілості в Гурово-Ллавецькому ліцеї.

У цьому році 57 гуровських матуристів провіряли свою зрілість, пишучи літературні твори на слідуючі теми:

1. Змаювання нескороносності українського народу на основі художніх творів.
2. Пач-гомосиння в українській літературі.
3. Святе Письмо як наліхнення і джерело для українських письменників.

(11)

Пресвята Євхаристія

Ще перед своєю хресною жертвою Ісус Христос на тайній вечері установлює Пресвяту Євхаристію, чудесним способом стає серед апостолів і серед нас під видами хліба і вина. Великий Спаситель тоді промовив такі загадкові слова: «*Ще трохи й свят мене вже*

І не перешинити цієї живої ріки до церкви, бо в її святості живе наш дух, бо так виростили наші традиції, едналася нація, так благословилися на віки вічні вільна і незалежна Україна. Вітаємо маленьких парафіян Іррова-Лавецького із доброю і світлою годиною

– першим Святим Причастям.

Від свого імені у цей пам'ятний день благословляю маленьких хлопчиків і дівчаток на взаємну християнську любов і милосердя і дарую цей вірш.

Перше Причастя

Роксана Тхір
на столми і незабуття

Чарівна квітка в Люби Тхір,
Роксанка ніжна і світлоруса.
З очей проміння, мов від зір,
Душа цвіте з ім'ям Ісуса.

Як мальва, у чужім краю
Росте Росявонька-Росинка,
Як соловейко у гаю,
Щебече доня-сокровинка.

Стоїть у церкві у вінку
На грудях рідна вишиванка,
Поміж діток, як в квітнику,
Запричашалася Роксанка.

Вітаю широ в день ясний
Малу Вкраїночку-Росинку,
Дарую в день цей пам'ятний
Сердечних слів своїх в'язанку.

На вушка срібні підківки –
На щастя й добру долю,
Нехай півмісяці оці
Словняють Божу волю.

Стефанія Викович

Діточки!

Незабаром закінчиться навчальний рік. Усі отримаєте свідоцтва, безсумнівно, з саксами і ятрками. Напевно не забракне відмінних оцінок з української мови та релігії. Адаже ж доклали ви усіх зусиль, щоб кінеш-кінешем були якнайкращі результати Вашого навчання. Перед Вами два місяці літнього дозвілля і кожен з Вас мріє пережити незабутню пригоду.

Може хтось з Вас знайде хвилину вільного часу і напише до Редакції про свої найкращі дні під час вакацій.

Чекаємо на Ваші листи і фотографії!

Усі листи будемо друкувати на Вашій сторінці!

А тимчасом пропонуємо Вам вивчити напам'ять гарний вірш, якого вчилися діти на уроках української мови ще перед війною. Віршик цей подала нам пані Стефанія Михалук з Іррова-Лавецького, яка до сьогоднішнього дня його пам'ятає і вчить своїх онуків. (1)

Учися дитино

Учися дитино, бо вчитися треба,
Учися дитино, хай розум не спить.
Хай серце і воля і дух росте в силу,
Для життя, для світа треба ся учити.

Учися дитино, бо доля не мати.
Шукать її треба, сама не прийде,
А той її має, той її зазнає,
Кому розум сонцем в голові зійде.

Учися дитино, бо світ цей не батько,
Широкий, розлогий, мов поде в степу
Знайти в нім дорогу лише той потрафить
Хто придбав в науці, хто вчився в житті.

Учися дитино, бо вчитися треба
Учися голубко, хай розум не спить.
Чого научишся - вода не забере,
Не візьме розбійник, вогонь не спалить.

* * *
Боже Отче глянть на діти,
На Твої дрібненькі квіти
Ясним сонцем і зіздами
Все світи над школярами!

Дай нам сили і охоти
До науки й роботи
Чемність квітки, серце гоже,
Пильність бджілки дай нам Боже.

Щоб росли ми здоровенькі
На потіху батька й неньки,
Дух Святий хай з нами буде
Щоб з нас стали добрі люди.

Марійка, Ізвонеш

не побачить, бо я живу й ви житимете. *Ізнаєте того дня, що я в моєму Отці й що ви в мені, а я у вас*. Тут криється оля чудесна присутність Христа серед нас, а також і в нас, після прийняття Його прийнятого в Пресвятій Євхаристії, у Святому Причастю. Утаєний під видами хліба й вина, Він приходить до нас і живе в нас, дійсно сповнює свою обіцянку, а ми пізнаємо, що Він дійсно Бог, який перебуває в Отці, а заразом і в нас, у наших душах, та ми перебуваємо у ньому, як про те Він говорить: «*Я виноградар, ви – гілки, хто перебуває в мені, а я в ньому, той плід приніссть щедро. Без мене ж ви нічого чинити не можете*».

Як Божий заповіт любові, прийняли 28 травня 1995 р. маленькі дівчатка і хлопчики Святе Причастя. Чи є щось святіше за цей сокровений день!

Встає сонце. У церкві – мов у живому квітнику. Сплетені з барвінку дбайливими руками вінки, ікони прикрашені вишиваними рушниками. Дитячі оченята сяють чистою одвічною красою, духовною просвітленістю.

А серце звернуто до неба, затайвши на хвилину дихання, діти вперше причащаються. Стоять мов зачаровані, ніби сам Ісус Христос длігться окрайцем хліба і буде їх вести далше дорогою життя.

Серед маленьких парафіян: Марко Фердич, Наталія Ковалишин, Оксана Рабій, Юстина Шербік, Роксана Тхір, Павло Паславський, Михайло Кілик, Гор Швел, Адам Кознарський, Павло Новосад, Моніка Походай, Іван Черіба, Дарій Музика, Мартин Дромм, Каміль Синовець, Мартина Кузьм'як, Михайло Дзядик.

Вістки з Кентшини

У суботу 29 квітня цього року відбулася зустріч нашої громади на «Свяченим» у прицерковній світлиці, прикрашеній весняними квітами та вишневками. На столах – всяке великодне печиво і традиційне яйце. Парох Кентшини, о. Тимотей Феш, привітав присутніх і після молитви посвятив їм та з усіма поділився свяченим. Звучило радіце «Христос Воскрес!»

На сцені, оригінально удекорованій великодньо символікою, появились діти і молодь з бандурами. Під проводом нашої талановитої бандуристи Олії Тур відбувся концерт. Воскресні пісні перешліпалися вишави, ми, які читали Марта Стефанюк і Ана Мельничук. Почули ми також у виконанні дітей весняні гавки.

Під час зустрічі організовано виставку 27 малюнків, що їх виконали діти, а присвячені вони були темі: «Великдень в диточій уяві. За виконання дуже гарних малюнків усі діти отримали нагороду».

Зустріч проходила в дуже теплій атмосфері. Присутні співали пісень, згадували давні добрі часи – «як то колись бувало...».

Оксана Кісліевич

Великдень в Дембній Кашубській

В суботу 22 квітня наші вірні зібралися в костелі, де парох о. Богдан посвятив великодно їжу.

У Світлий понеділок у нашій парафії мала місце нешоденна подія – відбулося посвячення чотирьох ікон, прикрашених вишаваними рупниками. На це торжественно прибув місцевий римо-католицький парох кс. Струкош, який звертаючись до наших вірних сказав, що шавує наш обряд і радіє фактом, що святиня у якій моляться поляки і українці, збагатилася цими гарними іконами.

Після посвячення ікон відслужено Літургію.

29 квітня відгортає ми в нашій парафії владика Івана Маргітча з Ужгороду. Владика відправив Службу Божу і вголосив проповідь, під час якої говорив про значення Христового Воскресіння тут у Польщі, в Україні та на цілому світі.

Пропаючись з Владикою, о. Богдан широ подякував за спільну молитву.

Радіце «Христос Воскрес!» було закінченням цих торжеств.

За цю чудову атмосферу під час Великодніх свят висловлюємо ширю вдячність отцю Богданові, дякуємо Вам, Отче, за ваше шире серце до нас. Ваша праця для Української Церкви є жертвенна і велика. Хай Господь Бог благословить Вам міцним здоров'ям у службі нашій Церкві і Народові.

Іван Палтошок

Сяноцькі події

«Великдень! Боже мій великий!

Ще як світ світом не було
Для нас Великодня такогю!»

Так починається вірш Івана Франка «Перший Великдень на волі!». Поет зображує радість людей святочних перший Великдень на волі після звеснення панщини в Галичині.

Дальше І. Франко пише: «...Що вік ми ждали, аж догортілись, дограждали, що він воскрес посеред нас...»

Ми тут у Сяноці дещо коротше чекали. Не вік, як пише Іван Франко, а майже піввіку ждали від того ляхоліття, коли ліквідовано нашу Українську Католицьку Церкву. Тодішні власті звикалися могутності і сили Церкви, яка насправді була освітньою твердинею, так в духовному, як і національному виконанні нашого народу. Багато блакяті не треба, бо саме там, де діяла і діє наша Церква – звучить рідна мова, а людина національно свідомі. Де її зображля – родиться сенаратизм, «скривлення хребта» народу, рідну мову заміняється на мову «братів».

У Сяноці ми вдруге відсвяткували Воскресіння Христове у своїй церкві. Немало прибуло вірних в перший день свята, щоб заспівати могутне «Христос Воскрес!». Присутнім з нами був колишній посол на Сейм Польщі, український діяч, пан, Володимир Мохриць з дружиною. У розмові панство Мохриць заявили, що радіють з можливості перебування з нами.

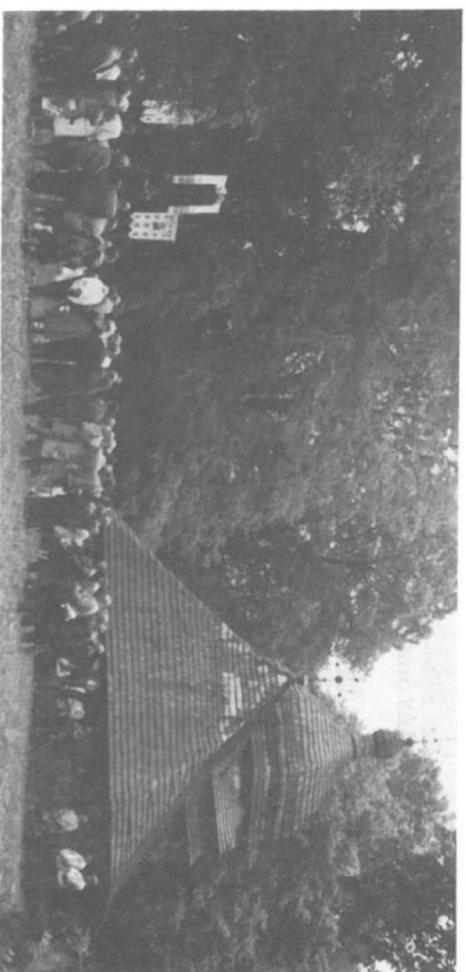
Іншої оцінки поставити не можна, коли береться участь у Службі Божій, яку веде о. Іван Лайкош. Не

Від Улюча по Австалию – у л ю ч а н и

(Закінчення з 1 сторінки)

понад 360 «номерів», поселенці можна віднайти і в Америці, Канаді, Бразилії, Англії, Франції, Німеччині, а навіть в далекій Австралії. Що цікавіше, якість ніби невпроком, улючани з цього континенту активно заявили свою присутність у селі святого народження. Минулим роком був відвідати, зустрічі, розмови, а цього року відвідав Улюч отця Теодор Клиш. Понад п'ятдесят літ минуло, коли отця, тоді кільканадцятилітній юнак, перейшов Сян і знайшовся на території окупованій німцями. Доля інколи поволить з людською проворно, немов грізний борець. Так було з отцем Теодором. Спочатку Польща, пізніше Австрія, далі табір біженців в Німеччині і нарешті Австрія, континент, про який в ті роки нікому і не снилося, що може бути названо батьківщиною – але у цьому випадку саме так сталося.

Залізна заввіса комуністичного режиму, та «олодне» війна на довгі роки розділили світ на дві нерівні частини. З одного боку вільний світ зі свободним розвитком вільної думки, з другого натомість – тишемірність врожі людини продавали витворили ситуацію, що люди не могли нормально контактувати, відвідувати себе, обмінюватися досвідом і поглядами. Але так само, як вічними не були потангокі імперії в минулих століттях, так і дійшло до падіння останньої імперії

світу. А найнеймовірніше у цьому, що все розпалося мирним шляхом, без онного вистрілу, немов природно, так само як розспаються негодляжені хати. Завіса розпалася на дрібні куски, а ми побачили, що існує інший світ, приязний нам і живуть у ньому наші приятелі, земляки, рідні.

Празник Вознесіння, що до війни імпозантно святкувався в Улючі, жорстоко перервала війна. Виродилося він недовго, п'ять літ тому з ініціативи колишніх мешканців, які були виселені в різні закутки Польщі. Традиція свята відродилася на хвилі політичної і громадської відваги, що запанувала в країні після 1989 року і так залишилося до сьогодні.

Приїзд отця Клиша став для улючан особливим подією. Останнім парохом Улюча (до виселення) був о. Орест Солтківич. Після нього запанувала порожнява, яку поійно цього року заповнив о. Теодор Клиш. Це був неомовірно вимовний символ, який усвідомив зромалдженням на з'їзді, що село і ондинока церква, яка у ньому залипилася (новішу в п'ятдесяті роки розорвала варварська рука), живуть, а не животють і що народилася нова традиція, яку належить шпавувати і підтримати.

З 14 червня в Улючі минули під покровом приятельських зустрічей і спогадів. Після обіду в суботу на місці, де колись стояла нова церква, був

відправлений о. Іваном Лайкопом, Юліаном Кравечиком та о. Теодором Клишем. Молебеш. Пізніше, вечером, тромада зустрілася над Сяном і помімо неприємного дошу засіла при волпинці. І тут вже полинули в повітря спогаді, пісні, розмови, яким кінець настав поійно ранком наступного дня.

У неділю прочани подалися в напрямку

випадково онда жінка, будучи вперше на Літургії в нашій церкві, була захоплена формою її ведення.

Отже, чужі нас хвалить, а ми не поділимося того, що маємо. Нашим обов'язком є збільшувати свою участь у богослуженнях, а з нашою присутністю на них не є найкраще.

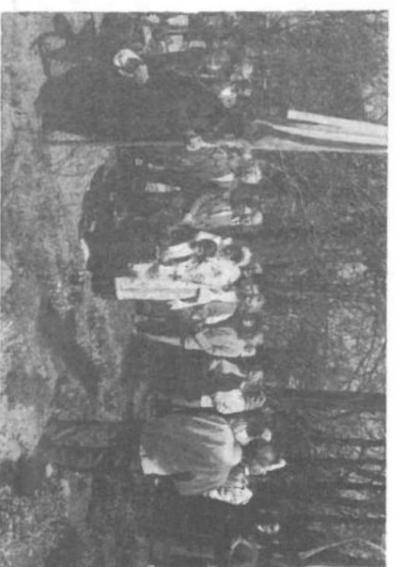
Немає чого боїтися. Наша сміливість зміцнювати-ме позицію в кожній ситуації, в якій би ми не зайшли-ся. Над нами не висить тавро, ми є на своїй землі, а інші повинні до того привикнути. За нами вже самостійна Україна. Хоча, на жаль, наша держава ще до сьогодні з мешпими від себе говорить навколпшках. І мало цікавиться могилами героїв і мучеників з Явожва, Павлокоми, Малкович, Бірчи та інших. Натомість досять добре піклуються про кладовища в Харкові, на Волни та «оборонців» Львова – Онді.

У Великодні свята о. І. Лайкош з мирянами відправив на прнирковному кладовищі Панькиду за померлих, де посвятив нові могили, а також могили наших предків, що поросли мохом, можливо тих, що будували нашу церкву.

У Провідну велико відправлено Панькиду на пинтарі при вулиці Римаповській на могилі о. Омеляна Константїновича, який 46 літ був катедральним парохом Сянока (о. О. Константїнович нар. 2.01.1864, пом. 10.12.1943 р.).

Така практика відвідування могил усім дуже сподобалася. Приїжджалася до Панькиди поляки і православні вірні.

Володимир Спосар

Дубника, щоб згідно з відродженою традицією взяти участь у святій Літургії і прийняти благословення. Службу Божу ослужили о. І. Лайкош та о. Т. Клиш. Звертаючись до зромалдження о. Лайкош відзначив окрему вартість таких зустрічей, коли приїжджають виселенці і привозять з собою дітей і внуків. В цей спосіб, отже, вчимося пошани до того що рідне – Літургії, традиції, мови, історії.

Беручи слово о. Клиш зі зворушенням подякував своїм ондосельчанам за присутність. Не вірилося йому, що колись зможе з далекї Австралії приїхати до рідного Улюча, але так само, як Ісус Христос воскрес із гроба, так наново воскресло село і традиція празника. Дасть Бог, сказав, що буде вона ще довго тривати і сени цієї землі повертатимуться тут хоча символічно. Підкреслив також значення рідної мови та історії у виконанні нових поколінь. Коли розвивається мова (так само на Україні, як і в поселеннях), ровинається нація.

Літургію закінчили взаємні вітання та бесмертне «Многая літа».

Організаційний комітет у поширеному складі планує чергову зустріч через рік.

Богдан Тхір

У Колобжегу та Сьвідвіні...

(Закінчення з 1 сторінки)

ники, монашество та миряни боронили цього навіть ціною власного життя.

Треба підкреслити, що ювілейні святкування Бєрестейської унії в Колобжегу і Сьвідвіні були відзначені з належною увагою: заіказавилася темою мирян. Діти у Сьвідвіні підготували навіть спеціальні вітаня для доповідача, вручили квіти. Спасибі їм за те. Думаю, що день 31 травня і день 1 червня Вознесіння Господнього буде пам'ятним для українських мирян Колобжегу, Сьвідвіна і околиць. Такої ж думки і організатор цих святкувань – о. декан Й. Осипанко.

Кінчаючи, нагдуємо, що ювілейні святкування в деканаті з приводу Унії тривають. І надалі на його території відбуватимуться торжественні богослуження, доповіді. Як інформув о. декан Й. Осипанко, у найближчому часі такі святкування відбудуться в Тшебїтові, Члухові, Вагучу, Щєнїску та інших парафіях.

Ярослав Грипкован

Дещо з боку

Прийнято рішення про закриття ЧАЕС

Напередодні дев'ятої річниці чорнобильської катастрофи прийнято рішення, тесер уже остаточно, про закриття до 2000 року горезвісної АЕС. Компенсацію всіх заграт, пов'язаних з цим, беруть на себе Європейське співтовариство та «велика сімка».

Затрати ці становлять суму в 4,4 млрд. ам. доларів. Сюди входить вартість ліквідаційних робіт, утилізація відпрацьованого та невідпрацьованого ядерного пального, соціальне влаштування працівників ЧАЕС.

З уваги на те, що Чорнобильська станція давала понад 4% всієї електроенергії України, самим закриттям не закінчиться. Уже повільно, але контури нових енергетичних проєктів, здатних замінити АЕС. Пропонується збудувати поблизу міста енергетиків Славутича підземної атомної теплоелектростанції чи зведення на майданчику так і недобудованої Чигиринської АЕС паротазової електростанції. З пропозиціями виступають такі потужні компанії, як вітчизняний концерн «Енергія», американські, японські та французькі фірми. Кому з них віддати перевагу – залежить від українських фахівців.

У другій світовій війні Україна зазнала найбільших втрат

Дані про те, скільки населення України загинуло під час II світової війни, практично ніде не публікувалися. З радянських джерел було відомо, що у Великій вітчизняній війні загинуло понад 20 мільйонів радянських громадян. Причому вперше про цифру оприлюднили на початку 60-их рр., дові вона була секретною.

Минув у фотозафії

З «Угринавського архіву»

З великою приємністю читаво місечник «Благовіст». Особливо цікавить мене наше минуле. Вже кілька разів літ збирав фото зафії зі свого рідного села Угринава, що на Сокальщині.

Мій батько Семен Сава провадив в Угринаві товариство «Сокиль». В останніх роках перед виселенням був також дяком в Угринаві, а після переселення на Мронґівщину довгі роки, аж до смерті у 1982 р. був дяком у церкві в Рещлі.

Може хтось з буйших мешканців Угринава має ще фотографії зі славного минулого нашого села, яке було відоме в перелюсних роках з великої релігійної та культурної діяльності.

З повагою до усіх Читачів, Володимир Сава

Хор церкви св. Миколая в Угринаві, 1936 р.

Угринавські жінки під час Зелених свят у 1941 р.

Одним з перших про втрати населення України у II світовій війні повідомив професор Вільного Університету у Мюнхені та викладач Паризького університету Володимир Косів. Він пише, що вивчення загальних втрат СРСР приводить до таких цифр стосовно України: більш як 5,5 мільйона пивільних жертв і 2,5 мільйона загинлих на фронті, що разом складає 8 млн. загинлих, тобто 19% від усього населення. Втрати України – це 40-44% загальних втрат СРСР.

Демографічні втрати України ще більш. У січні 1941 року в Українській РСР проживало 41,9 млн. осіб, з яких 14 млн. в містах; у 1945 році – вже тільки 27, 4 млн., з них 7,6 млн. в містах. Отже 14,5 млн. жителів – убиті, померли від хвороб, голоду, евакуйовані, депортовані, мобілізовані, емігранти.

Не треба забувати і про 2,2 млн. людей, яких депортували з України до Німеччини як робочу силу (більшість було репатрійовано після війни). Усього німці депортували 2,8 млн. душ. Отже, депортовані з Української РСР складають 78,6% від усіх депортованих з СРСР.

Величезні й масштаби руйнувань після війни: 714 міст і містечок та 28 тис. сіл було зруйновано та спалено, 10 млн. осіб опинилося без притулку, було знищено 16 150 підприємств, 33 тис. шкіл і навчальних закладів, 18 тис. лікарень і т.д. Матеріальні збитки в Україні оцінювались в 286 мільярдів крб. (загальні збитки в СРСР: 679 млрд., з яких 255 млрд. у Росії, 75 – Білорусії, а решта – в респу́бліці Прибалтики).

Таким чином збитки в Україні склали 42% від загальних збитків СРСР. Радянський уряд у 1943-45 рр. виділив 75 млрд. на відбудову радянських територій, яким було завдано шкоди. Але Україні з цього припало всього 18,3 млрд. крб., тобто 24% від загальної суми.

Про економічну ситуацію в Україні

Останнім часом в Україні простежується тенденція до виходу з кризи. Серед позитивних моментів насамперед треба відзначити різке падіння рівня інфляції: з 72% у листопаді 1994 р. до 5,8% у квітні 1995. Дефіцит

Жертви репресій

На відзначення 50-річчя хрестного шляху Української Греко-Католицької Церкви продовжуємо публікацію списків репресованих священників.

о. АБРАМОВИЧ Андрій – (нар. 1879), студит; парох у с. Фільоринки на Лемківщині; ув. вчєрвні 1947 р. в Явожні, Польща.

о. АНДРЕЙЧУК Петро – (1880-1945), ркп. 1906; парох у с. Залуж на Лемківщині; замордований ко-муністами.

о. АНТОНОВИЧ Євген – (пом. 1973), парох у с. Бурканив; заар. 1945, вивезений на Сибір, повернувся в Долину.

о. БАБІЙ Володимир – (нар. 1888), ркп. 1913; парох у с. Лядіне, Львівська обл.; заар. 1940, вивезений на Сибір.

о. БАЛДУГАК Володимир Грмигорій – (1909-1965), ЧСВВ, ркп. 1936; з 1941 вікарій мон. у Кристинополі, з 1945 ігумен мон. у Станіславові; заар. 1945, відбував ув'язнення в Челябінську, повернувся в Західну Україну; 1957 р. знову заар. і висланий на довічне заслання в Челябінськ, де й помер, похований у Івано-Франківську.

о. БАНДІРА Андрій – (1882-1941), ркп. 1906; польовий духовник УГА; парох у с. Угринав Старий, а згодом у Тростяниці; 1939 вивезений разом з родиною на Сибір, де й загинув.

о. Баранник Северіян – (1889-1946), ЧСВВ, ркп. 1915; ієромонах; учасник Унійної конференції у Пуцьку 1931 р.; парох церкви св. Трійці й ігумен монастиря ЧСВВ у Дрогобичі; замордований в дрогобицькій тюрмі.

о. БАТЬО Полоння – покутник, з с. Довге на Закарпатті; заар. 1982.

о. БАЧИНСЬКИЙ Даниїл – (пом. 1950), парох у с. Дубрівка на Закарпатті; закатований в Ужгородській тюрмі.

о. БАЧИНСЬКИЙ Даниїл Данилович – (1910-1968), ркп. 1936; парох у с. Підполоззя, капелян у Мукачеві, катехит у Мукачівській гімназії; з 1945 тит. крилошанин і парох в Ужгороді-Цегольня; заар. 1948, перебував у Куйбишеві, повернувся до Ужгорода.

о. БАЧИНСЬКИЙ Д. – парох у с. Ясіньня на Закарпатті; заар. 1949, помер у в'язниці.

о. БАХТАЛОВСЬКИЙ Корнелій – (1892-1945), ркп. 1918; парох у с. Стопчатів Ів.-Фран. обл.; закатований в Коломийській тюрмі.

о. БАХТАЛОВСЬКИЙ Роман – (нар. 1897), проф. богослов'я наст. мон. у Ів.-Фран.; в'язень сумління (1946-1956), 1969 р. заслужений на 3 роки ув'язнення і 5 років заслання, яке відбував у Іркутській обл. (Далі буде)   подав Зєнов Боровець

державного бюджету скоротився до 3,3% валового національного продукту. Уперше початок сезону польових робіт не призвів до значного зростання цін. Незважаючи на велику різницю в доходах різних верств громадян України, результати весняного опитування показали досить несподівані результати. Приміром, майже половина населення Києва не нарікає на свій майновий стан. Більше того, громадяни України протягом минулого року витратили тільки на придбання імпортих автомобілів від 1,1 до 1,5 мільярда американських доларів (це тільки фізичні особи). В прьоторічному бюджеті на формування стабілізаційного фонду національної валюти закладено скромнішу суму.

■ Нарешті Україна має свій орден. Указом Президентом затверджено опис і статут ордена Богдана Хмельницького. На ордені собою темночервоною козацький хрест з двома схрещеними мечами, як символом до-блисті та військової звитяги. На тлі хреста розміщено елемент родового герба Хмельницького. Орден носиться на малиновій стрічці. Нагороджується ним за особливі заслуги в справі захисту Вітчизни.

■ У Львові зареєстровано школу Богдана Макула – олімпійського чемпіона зі спортивної гімнастики. Школю створена організація сприятиме розвитку гімнастики, фізкультурі і спорту серед молоді. ■ Під час ремонтних робіт у будинку органної музики (колишній костел св. Мадалини) виявлено скарб золотих монет, карбованих у Франції на початку XIX ст. Кожна монета містить 5,8 г. чистого золота. Скоро монети будуть виставлені в одному з львівських музеїв. ■ Львові відкрито консульство Росії. Таке ж консульство має бути відкрито в Одесі. Аналогічні українські установи вже діють в Санкт-Петербурзі і в Томоні. ■ У Севастополі на Сади-гори – місці запеклих боїв з фашистами зведено і освячено калішино. Будівництво профінансувала приватна фірма «Торговий дім Конд-ратєвських».

Зібрав та надіслав (яс)

Герейські свята...

(Закінчення з I сторінки)

вітали дорозого гостя зі Львова.

Священіче рукоположення – це найбільше духовне пере-життя для кожного християнина, а особливо для тих, які його приймають, але у бартолопийській святині це було також вели-ким пережиттям для родини новоіерея та вірних.

Після урочистого Богослуження відбувся святковий обід, після якого Владика Васи́лий Мєвєт ЧСВВ відвідав українську школу в Бартолопцях, де його вітали дуректор п. Данута Куньшицька, учительський колектив та діти. Владика оглянув школу і побажав усім успіхів та Божого благословення.

Після всього на майдані біля української школи, відбулася силіна варта, на яку, окрім васигіянських студентів, Прото-толїумєна та організаторів, прибуло декілька осіб. Присутні мали змогу жарити ковбаску, прославати декілька посєнь та зайомітатися із родиною та рідними ієромонаха Юліана Ковалія ЧСВВ.

Новоіерею Юліану та його батькам бажано обильних Божих дарів, духовної радості та зрозуміння від людей. Дякую-сім, що допомогли у підготовці того свята. В особливий спосіб склалося поділку Парифабільній Душпастирській Раді, Сестрам Служєбницям, директору школи п. Дануті Куньшицькій та всій родині ієромонаха Юліана Ковалія ЧСВВ. Дякую-сім, що допомогли нам своїми руками та молитвами. Новоіерею Юліану хай Господь подасть «Многі літа!»

ієромонах Ігор Гарасим ЧСВВ

Видавництво Український Архів Нові книжки у 1995 році

«У Дома й на чужині»

Маємо приємність повідомити, що на початку 1995 р. появилася друком у Видавництві УКРАЇНСЬКИЙ АРХІВ патрістична книжка доктора **Володимира Сави** – «У дома й на чужині», сперта в основному на спогадах його покійного батька Семена. Її зміст: «Розповіді про Угерину, угоринців та їхніх нащадків», «Угринівське весілля» та інші цінні доданки, у тому й 110 унікальних знімків. У книжці багато місця відведено і церковним звичаям, знегодом воєнної загрози, наслідкам операції «Віста», мученицькій долі українських повстанців та життю і діяльності угринівських виселенців на північних землях Польщі.

У нашому задумі ця книжка є доказом на те, що це не запізніло збирати матеріали і зберігати пам'ять про минуле наших рідних земель та їх мешканців. «У дома й на чужині» це путівник для тих, хто прагне записувати історію рідного села чи містечка. У видавничих планах Українського архіву чергові книжки – історії сіл.

Ціна книжки – 50 000 зл. (5 зл.) плюс кошт висилки 5 000 зл. (0,5 зл.).

«І стверди діло рух наших» Спогади і документи до історії Мартирології Української Греко-Католицької Церкви в Польщі.

У червні 1995 р. вийшла до світу книга особливої вагомості – «І стверди діло рух наших» отця Митраты Степана Дзюбини – твір, що в житті української Церкви стоїтиме як знак еталону. Спогадом, документом іде автор по страждальній дорозі УГКЦ та її вірних сповідників у межах Польщі протягом минулих десятиліть нашого віку. Іде, щоб з долі покоління – батьків і дітей, людяних простих українського народу – духовна спадщина не загинула й інтелігенції, душпастирів і пастирів – не жаль і біля, а мудрість виростити. Мудрість, що вчить нас, як нині й завтра при своєму у власній силі висловити, під небом рідної святині націю захистити.

Силу й відвагу понести титра обов'язку, написати таку книгу подаю отця Степана Дзюбини покликання, душпастирська відданість Церкві і Народові. Був він їм вірний завжди, страждав з ними і радів у час погоди. Кожне з тисячних імен, кожен з сотень документів та знімки у цій книзі – це початок стежини окремої людської долі. У їх претиві є й наше, і роду нашого життя. Тому й продовження цієї книги пишеться, триває в нас сьогодні та буде завтра.

Отець Митрат Степан Дзюбина, «І стверди діло рух наших. Спогади», 536 стор., 135 фотографій, 172 документи та вибрані проповіді. Ціна 17 нових зл.

При одноразовому замовленні 10 і більше примірників – книжки висилаємо на кошт Видавництва і даємо 10% рабату.

Замовлення слід висилати на адресу:

Офісулa Вудамісца Архішупа Українське
цл. Ктaсінського 16/84
01-581 Wаrszаwа,
tel./fax (022) 39-87-73

І в плати на банковий рахунок:

Офісулa Вудамісца Архішупа Українське
Ванк Gdаyські S. A. IV Oddział Wаrszаwа-Fiła
nr 300012-1296-136

Дуже просимо подавати на замовленні свої прізвища та адресу друкованими буквами!

У 1995р. появляться друком:

«Повстанські могили» – пропам'ятна книга вправших на полі слави воєнків Української Повстанської Армії Тактичних Відтинків «Лемко», «Бастіон», «Данилів». Перших 500 біограм воєнків УПА, що загинули на території Польщі у 1944-46 рр., численні фотографії, документи, а також листування, яке надійшло на адресу Українського архіву в ході праць над цією книжкою. Зібрав і до друку підготував Євген Місілю. Об'єм: 300 сторінок. Книжка появляється в червні.

«Rzeczisławienie Українсьом z Powski do USSR (1944-46)». Біля 300 вперше публікованих документів Генерального штабу Війська Польського, Української Повстанської Армії та репатріаційних комісій, що свідчать про виселення 482 тис. українців з Польщі до УРСР. Зібрав і до друку підготував Євген Місілю.

«Закерзоння». Другий том спогадів воєнків УПА. Маювладомі епізоди з діяльності українського підрозділу на землях, які по 1944 р. опинилися в межах польської держави, трагічна доля його членів після 1947 р. Зібрав і до друку підготував Богдан Гук.

«Слідами Пам'яті». Капендерний літопис Українського архіву.

Видавництво пошукує осіб, охочих до постійної співпраці при розповсюдженні і продажі книжок.

III Фестиваль

Дитячої й Молодіжної Релігійної Пісні й Поезії

Заходами парафії у Білому Борі, при співучасті Шевченкової школи, напередодні празника-ніщупу Різдва Богородиці, **16 вересня 1995 р.**, організується **III ФЕСТИВАЛЬ ДИТЯЧОЇ Й МОЛОДІЖНОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ПІСНІ Й ПОЕЗІЇ**.

Заохочуємо до підготовки релігійної програми (пісня, співана поезія, і'єса, ігри, вірші), в межах до 20-ти хвилин. Зголошення дитячих колективів (шкільного і дошкільного віку) та молодіжних груп (молодь середніх і вищих шкіл, молодь працююча), просимо надсилати до кінця серпня 1995 р. При зголошенні просимо подати кількість учасників, назву програми, її тематику. Організатори забезпечують учасникам Фестивалю безкоштовний нічліг. Додіа і харчування учасників відбувається за власним розрахунком, або на кошт парафії, яку дана група репрезентує. Харчі можна привезти з собою, або скористуватися місцевою столовою за замовленням.

о. Йосиф Улицький, с. Надія СНДМ

Адреса для кореспонденції:

Parafia Bizantyjsko-Ukrajńska
ул. Агнії Czernowej 9 А
78-425 Вiаdу Bоr
tel. (0966) 39-181, (0966) 39-026

ВАРТО ПРИДБАТИ І ПРОЧИТАТИ

1. **Мотра** – Б. Лепкий. Ціна 3 зл.
2. **Нації, державність, національність** – В. Іваншин. У книжці публіцист свою незалежну думку звертає на оцінку нашої новітньої демократії, проблеми єдності нації, націоналізму. Ціна 2 зл. 50 гр.
3. **Син України** – Історична повість з часів українського лицарства в трьох частинах. Ціна 1,5 зл.
4. **Стрилецька Голгофа**. Збірник стрілецької поезії. 399 стор. Ціна 3 зл. 50 гр.
5. **Мазепа. Орлик. Войнаровський. І Боршак** Історичні есе присвячені українським гетьманам. Ціна 3 зл.
6. **Євшан-зілля**. Легенди та перекази Поділля зібрав П. Мелведик. 286 стор. Ціна 3 зл.
7. **Мова і нація** – В. Іваншин, Я. Радевич-Винницький. Тези про місце і роль мови в національному відродженні України. 139 стор. Ціна 1 зл. 50 гр.
8. **Дужим помахом кривл** – А. Крушельницький. Роман з визвольних змагань 1918-20. 173 стор. Ціна: 4 зл.
9. **Історія України** – М. Аркас. Ціна 5 зл.
10. **Ветина гіпострована Біблія**. Ціна 12 зл.
11. **УПА – генеза, ріст, дії у визвольній боротьбі українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу**. М. Лебедь 190 стор. Ціна 5 зл.
12. **Історія української літератури** – за ред. В. Дончика, книга I - 1910-1930 рр., 780 стор. Ціна 10 зл.
13. **Історія української держави ХХ ст.** – І. Нагаєвський. Описує події в Україні часів Центральної ради, Гетьманату (1917-22 рр.), 412 стор. Ціна 6 зл.
14. **Голгота України** – Д. Соловей. Правдивий опис терору і геноциду супроти українського народу у 1917-20 рр.. 286 стор. Ціна 5 зл.
15. **Історичні постаті України** – життєписи українських національних гетьманів: Д. Вишневецького, І. Мазеши, П. Полуботка та інших, 382 стор. Ціна 3,5 зл.
16. **Холодний яр** – Ю. Гордіс-Горський. 340 стор. Ціна 4,5 зл.
17. **Літопис УПА** – 9 том «Медична опіка в УПА». Ціна 8 зл. 19 том – «Група УПА Говердя – спомини, статті». Ціна 8 зл. 23 том – «Українська Головна Визвольна Рада». Ціна 8 зл.

Замовлення слід присилати на адресу редакції. Просимо не висилати грошей задалегідь, а щойно після реалізації замовлення.

Редакція

З надісланих видань:

Появився друком альманах «Варшавські українсьонавчі записки П». Цінна публікація вміщає ряд статей присвячених, як читателю у підзаголовку, «польсько-українським зустрічам».

Редактор альманаху – проф. С. Козак. Видавсь – Кафедра українистики Варшавського університету, Польське українсьонавче товариство (Ціна 7 зл).

Детальніше про альманах у наступному номері «Благовіста».

Празник Різдва Богородиці Божої Премудрості у Білому Борі

Щиро запрошуємо на відшуктові торжества до Білого Бору, які відбудуться вже традиційно 16 та 17 вересня цього року при новонабудованій церкві. Порядок святкування слідуєчий:

16.09.1995 (субота):

- 9.00 - Служба Божя, Релігійної Дитячої
- 10.00 - III Фестиваль Пісні й Поезії,
- 20.00 - Вечірня з Літцією Празника Різдва Пресв. Богородици.

17.09.1995 (неділя):

- 7.00 - Утреня,
- 8.00 - Акафіст до Пресв. Богородици,
- 9.00 - Служба Божя,
- 10.00 - Могілень до Пресв. Богородици. Проповідь з нагоди Ювілею 400-ліття Берестейської та 350-ліття Ужгородської уній.
- 11.00 - Архирейська Свята Літургія. Євхаристійна процесія.

Візантійсько-Українська парафія
у Білому Борі

ПОДЯКА

Учителі та учні Загальноосвітнього ліцею в Гурові-Лавецькому сердечно дякують п. **Онишко з Іжмицька** за подаровані книжки для шкільної бібліотеки.

Нашому довголітньому парохові,

опікунові, пастиреві та широму приятелеві,

отцю Владисію Юліяну Ібуроні

найщиріше вітання з нагоди 25-ліття
священства складають

парафіяни Гурова-Лав., Пененжна,
Лелькова та Бранєва
Редакція «Благовіста»

З нагоди 22 річчя від дня шлюбу

ДОРОГИМ БАТЬКАМ

Стефаній і Едвардові

Скрипочкам

всього найкращого, міцного здоров'я,
щастя, вдоволення з дітей, Божого
благословення і самих сонячних днів
на многі і благі літа

бажають Мірка і Каєя

У Битівська ВАТРА '95

Вже п'ятий раз над берегами підбитівського озера, проходимітме імпреза, яка стала найбільшою презентацією української культури у північній Польщі.

На сцені проторичної ВАТРИ буде співати, грати і танцювати біля 200 артистів з Польщі, України та Німеччини. Вступ на концерти безкоштовний.

Організатори забезпечують місце під шатра, паркінг для авт, відплатне харчування.

На сцені ВАТРИ виступлять: «Лазарет» (Львів), «Анастезія», «Думка» (Гурово-Л.), «Іа-Гамалія», «Сотяз», «Контякт» (Ланськ), «Півня» (Бартошици), «Стріт», «Скарабелуд», «Степові струни» (Битів), ансамбль пісні і танцю «Битув», «Стріке» (Німеччина), «Хлібодар» (Україна).

Сердечно запрошуємо!
Організатори

Адреса редакції: «ВЛАНОВІСТ», ул. Шорпіна 17,
11-220 Górowo Nаwеске.

Копію ванкове: Редакція «ВЛАНОВІСТ», Ванк Spóldziel-
сзу w Górowіe П., О/У W BGZ Olszup Nr 951429-635271-4

Передплату можна оформляти безпосередньо в редакції.

ВЛАНОВІСТ - суспільно-релігійний місячник. Вийде Українське Католицьке Церква у Польщі. Редагує колегія: Богдан Тхір (т) - уповноважений секретар, с. Романа Пашков як СНДМ, Любоміра Тхір (лт), Дарій Гвардильє - технічна редакція.

Редакція молодіжної сторінки - Дорота Шувєр.

Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з тоєю зору редакції.

Матеріали не замовляються не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти. Матеріали до публікації просимо висилати у машинописі, або у чітких рукописах.